U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **A. D.,** zastoupený Mgr. Filipem Schmidtem, advokátem se sídlem Čihákova 871/15, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2014, č. j. 1 Az 6/2013 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 15. 1. 2014, č. j. 1 Az 6/2013 - 30, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 26. 3. 2013, č. j. OAM-99/ZA-ZA06-K01-2012, kterým ministerstvo neudělilo stěžovateli mezinárodní ochranu podle ust. § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného

dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost tedy bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by měl Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost věcně projednat

Pokud se jedná o námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu, lze odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 - 136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS (všechny dostupné na www.nssoud.cz). Městský soud se zabýval žalobními námitkami stěžovatele a posuzoval relevanci jím uváděných skutečností s ohledem na kritéria pro udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí ministerstva vycházelo z dostatečně zjištěného skutkového stavu v návaznosti na tvrzení stěžovatele ve správním řízení. V odůvodnění napadeného rozhodnutí ministerstvo vypořádalo všechny azylově významné důvody ve vztahu ke všem ustanovením zákona o azylu upravujícím možnost a podmínky poskytnutí mezinárodní ochrany na území České republiky. Situaci v zemi původu pak posoudilo na základě informací MZ USA - Zpráva o dodržování lidských práv v Moldavsku za rok 2011, Evropské komise - Realizace Evropské politiky v sousedství v roce 2010, MZV ČR – Informace č. j. 123368/2012-LPTP ze dne 3. 1. 2013, MZV ČR – Informace č. j. 102116/2012-LPTP ze dne 11. 5. 2012 a ČTK – informace z databanky země světa „Moldavsko“.

V případě stěžovatele se jednalo o opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Institut opakované žádosti neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti, ale jeho hlavním účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit bez vlastního zavinění během předchozího řízení. Zpravidla se může jednat o skutečnosti, ke kterým došlo během času. Může to být zejména změna (bezpečnostní, politické, atd.) situace v zemi původu nebo změna poměrů ve vztahu k osobě žadatele. Při opakované žádosti je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají jednak garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a jednak zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, a rozsudek rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, publ. pod č. 2642/2012 Sb. NSS, oba dostupné na www.nssoud.cz).

Již v první žádosti o udělení mezinárodní ochrany (ze dne 27. 11. 2000) stěžovatel poukazoval na problémy v souvislosti se svým podnikáním, kdy musel v zemi původu „*platit mafii*“ a bylo mu vyhrožováno. Na základě této žádosti nebyla stěžovateli mezinárodní ochrana udělena, neboť se opakovaně nedostavil k pohovoru a řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo proto zastaveno. Žaloba podaná proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2004, č. j. 8 Az 231/2003 – 21. Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost podanou proti rozsudku městského soudu usnesením ze dne 13. 4. 2005, č. j. 3 Azs 99/2005 – 39, odmítl pro opožděnost.

K námitce týkající se vydírání stěžovatele v zemi původu, které představuje hrozbu azylově relevantního pronásledování, Nejvyšší správní soud uvádí, že se posouzením ochrany před potížemi se soukromými osobami již mnohokrát zabýval, např. v rozsudku ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004 – 53, dostupném na www.nssoud.cz. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku vyslovil, že „*(p)otíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.*“ Dále lze odkázat na rozsudky ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49, ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004 – 67, a ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004 – 49, č. 401/2004 Sb. NSS, všechny též na www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud se také již opakovaně zabýval otázkou dostupnosti vnitrostátní ochrany v případě pronásledování soukromými subjekty. Z jeho konstantní judikatury, např. z rozsudků ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57, a ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, dostupných na www.nssoud.cz, vyplývá, že v případě pronásledování soukromými osobami se postižená osoba musí vždy obrátit nejprve se žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. V případě stěžovatele se o tuto situaci nepochybně nejedná, neboť v Moldavsku existuje právní systém poskytující obětem

kriminální činnosti či hrozeb právní prostředky, jimiž se lze vůči takovému jednání bránit u příslušných státních orgánů. Obecná nespokojenost stěžovatele se situací v Moldavsku proto není relevantním argumentem pro zpochybnění dostupnosti ochrany občanů v případě, že jsou vystaveni vydírání či vyhrožování.

Jako nové důvody pak stěžovatel v opakované žádosti uvedl, že se nechce vrátit do Moldavska, neboť v České republice žije jeho syn, na jehož výchově se chce podílet spolu s bývalou manželkou, která se provdala za občana České republiky. Za léta svého pobytu v České republice si zde také našel spoustu kamarádů. Městský soud se těmito tvrzeními zabýval a ztotožnil se se závěrem ministerstva, že stěžovatelův zájem žít v České republice, aby byl v kontaktu se synem, a jeho obava z nelegálního jednání soukromých osob v zemi původu, nejsou relevantními důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Ve vztahu k výše uvedenému pak stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že by jeho vycestování z České republiky bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, konkrétně s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva"). Takový rozpor představovuje vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. K tomu Nejvyšší správní soud s odkazem na svou dřívější judikaturu (např. usnesení ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 - 52, a rozsudek ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010 - 57) uvádí, že trvalý pobyt syna stěžovatele na území České republiky není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou taxativně stanovené v zákoně o azylu, z něhož vyplývá, že mezinárodní ochrana se uděluje ze zcela jiných závažných důvodů, především z důvodů pronásledování či hrozby vážné újmy v zemi původu žadatele. Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že tím, že stěžovateli nebyla udělena doplňková ochrana, nebylo porušeno jeho právo na respektování soukromého a rodinného života, neboť stěžovateli nic nebrání v tom, aby toto své právo se svým nyní již zletilým synem realizoval ve své vlasti.

V případě, že stěžovatel hodlá realizovat své právo na rodinný život na území České republiky, nezbavuje ho to povinnosti dodržovat pravidla stanovená pro pobyt cizinců v České republice, přičemž i v případě, že nejsou naplněny podmínky pro udělení azylu, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů zákon o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců") poskytuje možnosti legalizace pobytu na území České republiky. Ministerstvo tedy správně poukázalo na vhodnější způsoby řešení stěžovatelovy situace, když odkázalo na instituty upravené v zákoně o pobytu cizinců. V této souvislosti lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003 - 47, kde se uvádí, že *„poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytů cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR"*.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. června 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu